

Kadr Suresi Fahrettin Yıldız

Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 13 2023 01:00:00

Kadr suresinin, Mekke döneminde ve peygamberliğin doruğunda; yılında indiği belirtilir. Sure, 5 ayetten oluşur. Peygamber(as)'ın ilk vahiy aldığı geceyi tanımladığı ve onun önemini anlattığı "Kadr suresi" adını almıştır. İniş sıralamasına göre 25'inci, resmi sıralamada da 97'sinci suredir. Surede, Kuran'ın Kadir gecesinde vahyedilmeye başladığı bildirilir. Bu gecenin önemi ve değeri vurgulanır. Onun, bin aydan hayırlı bir gece olduğu belirtilir. Bu gece meleklerin Allah'ın izniyle ve vahiyle indikleri, bu yüzden onun insanı fiziksel ve ruhsal nitelikli her türlü kârlıktan emin kılan bir esenlik gecesi olduğu ifade edilir. İlâhî vahiylerin zirvesi olan Kuran, insana manevi gelişme yolunu açıp onu her türlü karanlıktan ve kârlıktan kurtardığı için, onun ilk nâzûl anı, "değerli gece" ile sembolize edilmiştir. Kuran olarak takdir edilen her şey, insanların selameti ve saadeti içindir. Rahman ve Rahim Allah'ın Adıyla Biz bu Kuran'ı, değerli bir gecede indirdik. Değerli gecenin ne olduğunu sen bilir misin? Değerli gece, bin aydan daha hayırlıdır. Bu gece, melekler ve ruh, Rabb'lerinin izniyle her türlü iş için iner durur Tam bir esenliktir bu gece, fecrin doğuşuna kadar. Kuran'ın İndirildiği Değerli Gece Kuran, insanlara rehberlik etmesi için Allah katından gönderilmiş eşsiz bir kitaptır. Bu yüzden onun ilk indirilmeye başladığı gece, adeta insanlığın gidişatının ve geleceğinin belirlendiği bir takdir gecesi olmuştur. Kuran, vahyedilmeye başladığı ilk andan itibaren insan hayatına müdahale etmiş, bundan sonra da mudahil olmaya devam edecektir. Surenin 1'inci ayetinde, Kuran'ın değerli bir gecede vahyedilmeye başladığı bildirilir. Bu ayette yer alan ve "onu" anlamına gelen "hu" zamiri ile, Kuran kastedilmiştir. Kuran, sadece "işaretiyle hemen anlaşılacak derecede anlamlı ve beryükük bir kitap olduğundan burada "Kuran" adı zikredilmemiş; "onu indirdik" denilmekle yetinilmiştir. Kuran'ın değerli bir gecede indirilmesi, "o gece vahyedilmeye başlaması" anlamına gelir. Kuran, bir defada değil, yirmi üç yıl aşkın bir süre içinde zaman zaman indirilmiştir. Ayrıca Peygamber(as)'e gelen vahiylerin oluşturduğu kitaba Kuran dendiği gibi, onun bir ayetine veya bölümüne de Kuran denir. Demek ki Peygamber(as)'e gelen her vahyin adı Kuran'dır. Zaten Kuran sözcüğü, vahyin ilk nazil olduğu dönemlerde Allah tarafından indirilen ayetlerin tamamını değil, vahiy ile nazil olup okunan kısmını ifade ediyordu. Bunun için ayet, Kuran'ın tamamının o gece indirilmiş olduğu anlamına gelmez. Onun önce toplu olarak, yuce gâkten veya Levh-i mahfuzdan dünyaya semasına indirildiğine ilişkin sözler de kesin kanıta dayanmaz ve gerçeği yansıtmaz. Kuran, insanlarla ilgili bütünlükten hikmetli işleri ve hükümleri içerir. İşte bu mübarek gecede, Kuran'ın hükümleri Allah'ın mutlak ilminden, vahiy yoluyla Peygamber(as)'e birbiri ardınca inmeğe başlamıştır. Ayetin sonunda yer alan ve sureye ad olan "kadr" kelimesi, "şan, şeref, mertebe, takdir, değer ve anlamlı" gibi anlamlar taşır. "Leyleti kadr" terkihi de, "değerli gece" manasına gelir. Hikmetlerle dolu her iş ve oluş bu gecede ayırt edildiği için, Peygamber(as)'ın ilk vahiy aldığı gecede, bu şekilde nitelendirilmiştir. Bu terkihin, "Kadir Gecesi" olarak kavramlaşması, daha sonraki dönemlere ait bir gelişme olduğundan, anılan terkihi "Kadir Gecesi" şeklinde tercüme etmek uygun olmaz. Bunun için meâlide bu terkip, "değerli bir gecede" diye

terceme edilmiştir. Yüce Allah, Kuran'ın Ramazan ayında, çok değerli ve mübarek bir gecede indirildiğini bildirir. Bu ayetlere ve konuyla ilgili pek çok hadise dayanarak bu gecenin, 610 yılı Ramazan ayının son on gününde; içindeki gecelerden biri, - muhtemelen de yirmi yedinci gecesi - olduğu söylenebilir. Zaten İslamın ilk ayetlerinden beri, Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi, Müslümanlar tarafından "Kadir Gecesi" olarak kutlanmaktadır. Fakat bu gecenin, Ramazan ayının hangi gecesi olduğu, kesin belli değildir. Ama onun değeri ve önemi, büyük ve aşırıdır. Çünkü; 2-3 ayetlerde, bu gecenin değeri dile getirilir ve onun "bir aydan daha hayırlı" olduğu belirtilir. Demek ki o gecenin değeri, insanlığı cehalet karanlıklarından kurtarıp aydınlatan ve dünyanın en büyük inkılabını gerçekleştiren Kuran'ın, o gece inmeğe başlamasından gelmektedir. Zira, Kuran insanlığa rehberlik etmesi, o gece başlamıştır. Kadir gecesinin, "bin aydan hayırlı" olduğunu belirten ibare, onun çok değerli olduğunu dile getiren mecazi bir ifadedir. Yani burada bin sayısı, belli bir adet belirtmek için değil, çokluk (mübarekliği) için kullanılmıştır. Çünkü; bin ay, yaklaşık olarak seksen dört yıl yaşayan bir insanın ömrüne tekabül eder. Demek ki bu gecenin değerini kavrayıp gereğini yapmak, bir ömür boyu ibadet etmek kadar sevaptır. Bunun için Peygamber(as), "inanarak ve sevabını Allah'tan umarak (bu) değerli geceyi ikame edenin; onun kutsallığını kavrayıp gereğini yerine getirenin, geçmiş günahlarının bağışlanacağı" müjdesini vermiştir.

4 ayette, o değerli gecede, meleklerin ve ruhun her işi yürütmeye izni ile ve yapmak üzere oldukları haber verilir. Burada "fihi" daki zamir, "geceye" de "melâike" de işaret edebilir. Eğer anılan zamirin geceye işaret ettiği kabul edilirse ayet, "melekler ve ruh o gecede inerler." meleklerle gittiği takdir edildiğinde de, "Melekler, ruhda içinde olduğu halde inerler." manasına gelir. Yine "min kâlli emr" ibaresindeki "min" harficeri, önce gelen "tenezzel" fiiline taalluk edebileceği gibi "bizni" ye de taalluk edebilir. Birinci takdire göre ayet, "melekler ve ruh, o gece her işi yapmak üzere inerler." ikinci takdirde ise, "melekler ve ruh, o gece her emri yürütmeye izniyle inerler." şeklinde terceme edilebilir. Bunun için mealde, her iki ihtimalde belirtilmeye alışılmıştır. "Ruh" kelimesi, "can" denilen hayat soluğu, ilham ve vahy gibi anlamlara gelir. Ancak bu ayette meleklerden ayrı olarak zikredilen ruhun, "zel" bir varlık olduğu anlaşılıyor. Nitekim bu ayetteki "ruh" un, "Kuran, rahmet ve Cebrail" olabileceği söylenebilir. Fakat öğünluğun kanısına göre buradaki "ruh" dan maksat, "Cebrail" dir. Meleklerin içinde olduğu halde ayrıca zikredilmesi, onun şanının yüceliğini belirtmek için indir. Çünkü; yüce Allah onu "Ruhu" lî emin" olarak nitelendirmiştir. Şu halde buradaki ruh kelimesi, hem Kuran vahyi, hem de onu Peygamber(as)e ulaştıran melek yani "Cebrail" anlamına gelmektedir.

5 inci ayette, o gecenin, mümini büyük kârlardan emin kılan bir günün ve esenlik gecesi olduğu bildirilir. Aslında emir, hayra da şerre de ilişkin olabilir. Ama bu ayette, o gece sadece hayır işlerin olacağı, meleklerin bir kârlı ve azap indirmeyecekleri, bunun taccir; şafak vaktine kadar sürelerce belirtilerek insanlara tam bir günün duygusu aşılanır. Böylece, Kuran olarak takdir edilen her sözün, aslında insanların selamet ve saadetini hedeflediği mesajı verilir. Demek ki, kadir gecesini önemi kılan, o gecede indirilen Kuran'dır. Çünkü; insanlığın hayrı için takdir edilenler onda mevcuttur. Öyleyse insana düşünün en önemli günün, onu ilim ve amel

birlikte öğrenip Kuran merkezli bir hayatın izleyicisi olmaktır. Burada bir geceye değinmek gerekir. Peygamber(as)in vefatından sonra her gece, din biraz daha gelenekleştirilmiş; ibadetler de haline getirilmiştir. Bu duruma, her Ramazan ayında Kadir gecesini kutlamak zere halk arasında yapılan bazı uygulamalar rnek olarak gösterilebilir. Ancak pek ok insan, o gece sylenecek birkaç kelam ile veya sabaha kadar "Kadir beklemek" ile revini tamamen yapmış ve bunnahlardan kurtulmuş olacağını sanmaktır. Tabii ki bu yanlış anlayış diğer zamanlarda dine gereken değeri vermeyen ok sayıda insanın fırsat olmasına ve kısa yoldan cennetten bir kışk kapma peşinde koşmasına sebep olmaktadır. Oysa abartılı bir ırsiyet zihniyetinin rnu olan bu t uygulamalar, Kuran'ın talepleri arasında yer almadığı gibi, Peygamber(as)'in snetine de tam olarak uymamaktadır. Bunun i, iyi niyetten kaynaklanmış olsalar bile, Kuran'ın temel talepleri arasında yer almayan ve sahih snetle bağdaşmayan bu t yanlış anlayışlardan bir an nce kurtulmak gerekmektedir. AYETLERLE İLGİLİ GENEL TESPİTLER Kuran, Allah katında mubarek bir gecede insanlara hidayet rehberi olarak indirilmiştir. O, bir beyan mucizesidir. Kuran'ın ilk muallimi Allah, muhatabı ise akıl ve irade sahibi olan insandır. İnsan i, en nemli bir grev Kuran'a uymak, en onurlu vazife de ona hizmet etmektir. Kuran'ı anlayarak okuyan ve inanarak uygulayan kişi, Allah'ın rızasını kazanır. Oyleyse dnya ve ahiret saadetini elde etmek isteyen her insanın, gnc nisbetinde Kur'an'a sarılması, onun doğruluk ve değer lilerine uyması gerekir. İnsanın esas gayesi, mmin olarak hayatta kalmak ve mslman olarak can vermek olmalıdır. Ancak onun gelecek hayatının gzelliği, dnyada gsterceği gayrete ve deyeceği bedele bağlıdır. İnsan kendini ne kadar iten Allah'a teslim ederse o kadar huzurlu ve venli olur. İnsanın en bnyk yanılgısı, "Allah'ın ok bağışlayıcı" olduğunu syleyip gnahta ısrarcı olması, tevbeyi ertelemesi ve kendini kandırmasıdır. Oysa insan, her an lmmn eşğinde olduğunu unutmadan bir an nce tevbe edip gnahlarından arınmalıdır. İnsan, Kuran'la canlı bir bağlantı kurmalı, onu anlayarak okumalı ve inanarak uygulamalıdır. Kuran'ın, yaşanan bir realite olarak insan hayatına girmesi, buna bağlıdır. Zaten "değerli gece" ifadesi, Kuran'ın bntin dinamizmiyle insan hayatına yansıtılması gerektiği mesajını verir. Kuran, on dırt asır nce bylesine değerli bir gecede insanlık hayatına indi. Ancak gnmz insanı onu istenilen manada hı hayatına geçiremedi. Ancak Kuran, ok sayıda insanın hayatında duvarlarda asılı bırakılan, sadece cenaze trenlerinde aılan, Ramazandan Ramazana ele alınıp anlaşılmadan okunan, sonra da tekrar ykseke bir yere bırakılıp terkedilen bir kitap muamelesi grryor. Bu szler, birilerini ktlleme ve karamsarlık tablosu izme amacı taşıyor. Tam aksine acıda olsa bir gerçeği tespit edip yanlış ve kusurlardan bir an nce kurtulmayı amaçlıyor. Ancak, Kuran'ın hak ettiği yeri ve değeri alamadığı toplumlarda kutlanan geceler, "Kadir gecesi"nden "Kayıp gecesi" oluyor. Oysa Kuran'ı anlayarak okuyan ve inanarak uygulayan insanın her gecesi, değerli bir gece olur. Dileyelim insanlık, kayıp gecelerini telifi edebilme niyet ve gayretiyle yeniden Kuran'a dıns ve "Allah'ım, sen ok affedicisin, affi seversin beni (bizi) başla." diyerek Rabbine yalvarabilsin!

[İslam ve Hayat. Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)